

Přednáška odbor. rady doc. dr. F. Vážného: O zastoupení podle obchodního práva. Pro obor obchodního práva je zvláště důležitá otázka zastoupení. Vzpomenouti jest pouze na instituce prokury, generální obchodní plné moci zástupců obchodních společností, aby byla zřejma důležitost speciální právní úpravy zastupování v poměrech, které jsou regulovány obchodním zákonem. Otázkou touto zabývala se přednáška doc. dr. F. Vážného, odbor. rady z ministerstva pošt, dne 3. března t. r. v Právnické jednotě v Praze.

Právní ústav zastoupení jest, jak přednášející uvedl, v základních směrech normován pouze v občanském zákoně, v hlavě 22. Náš občanský zákon je však v jednom směru nepřesný: nerozlišuje přesně mezi zastoupením resp. zástupčí plnou mocí a mezi příkazní smlouvou, kterou se zpravidla sice, ale ne vždy, zastoupení zakládá. Neboť zastoupení, resp. plná moc zástupčí se především může zakládati přímo na předpisu zákona, nikoli nezbytně na zvláštní příkazní smlouvě, po případě se opírá i o jinou smlouvu, na př. společenskou, služební (na př. v případě obchodních pomocníků) a j. I tam, kde je příkaz spojen s plnou mocí, nutno vždy rozeznávat mezi interním poměrem mezi zástupcem a zastoupeným a externím poměrem vůči třetím osobám; v posléz uvedeném lze jen mluvit o plné moci v techn. smyslu.

Naše obchodní právo neupravuje zvlášť zmocňovací smlouvu — platí tu zásady občanského zákona s určitými modifikacemi. Kdežto podle obchodního práva nezaniká obchodně právní plná moc, resp. i příkaz udělený kupcem, smrtí zmocnitelovou, zaniká podle § 1022 obč. zák. plná moc i příkaz; zákon tu zřejmě směřuje plnou moc a příkaz. Dále se pak pro prokuru zastává, že nezaniká nastalou nesvéprávností prokuristy. Zda vůbec zaniká občanskoprávní plná moc resp. příkaz ztrátou svéprávnosti na straně zmocnitele, je sporné. Zato však naše obchodní právo upravilo, a to způsobem samostatným, svérázným, několik druhů obchodně právního zastoupení, resp. obchodně právní plné moci.

Nejdůležitější v praktickém životě je obchodní plná moc prokuristy, která je nejširší co do rozsahu, vztahující se na všechna jednání soudní i mimosoudní, jež s sebou přináší provozování jakékoli obchodní živnosti (nevztahuje se pouze na zcizování a zatěžování nemovitostí a na přenesení pro-

kury), a pak plná moc generálního obchodního zmocněnce, která se vztahuje na všechna jednání, jež s sebou zpravidla přináší provozování obchodní živnosti toho druhu, kterou vede principál, tuto plnou moc udělivší.

Význam prokury, která je podle našeho práva omezena na případ, že zmocnitelem je kupec plného práva (na Slovensku se požaduje ještě, aby kupec byl protokolovaný), spočívá hlavně v tom, že je vůči třetím osobám neomezená. To neplatí o ostatních druzích obchodní plné moci (jinak je to u zástupců obch. společností).

Kromě prokury a generální plné moci naznačeny byly přednášejícím ostatní druhy obchodně právní plné moci, a to speciální plné moci, udělené kupcem, po případě i nekupcem k provedení obchodních jednání a dále plné moci inkasní, vztahující se na cestující obchodní zmocněnce, plné moci tak zv. krámského institora (příjemce ustanoveného v určité obchodní místnosti) a konečně plné moci přínosce kvitovaného účtu; učiněna zmínka o nepravém zástupci («alsus procurator»).

Zvláštní stať v přednášce byla věnována otázce zastoupení obchodních společností, a to též se zřetelem k právní povaze obchodních společností jakožto korporací.

Posléze byla učiněna stručná zmínka o směnečně právním zastoupení podle ustanovení našeho směnečného zákona, s poukazem na dřívější normy.

Přednáška zabývala se v podrobnějších směrech pouze obchodně právními případy zastoupení přímého, pokud se týče obchodně právní plné moci.

Hlavní význam obchodně právního zastoupení tkví podle přednášejícího ve svérázné úpravě typických případů, které mají speciálně pro obchodní styky svůj důležitý význam, založený na dlouholetém vývoji a tradici. To platí především o zastoupení přímém, kromě toho však i o zastoupení nepřímém, kde také se setkáváme v obchodním zákoně s typickými zjevy. I pro budoucí novou úpravu zákona občanského a obchodního nutno setrvati na dosavadním způsobu, podle kterého je obchodnímu zákonu vyhrazena úprava speciálních druhů obchodně právního zastoupení, při čemž všeobecné normy o zastoupení jsou obsaženy v občanském zákoně a obchodní zákon stanoví tu pouze singulerní, výjimečná usta-

novení, odpovídající potřebám obchodního života. Bude pak věcí připravované reformy obchodního zákona, aby případné existující mezery byly odstraněny, resp. normy, zavdávající podnět ke sporným výkladům, byly zlepšeny.

D E N Í K.

Dvojčíslo 1/2 V. roč. časopisu »Soutěž a tvorba«, věnovaného otázkám ochrany průmyslového a živnostenského vlastnictví, autorského práva a nekalé soutěže, právě vyšlo s bohatým obsahem, z něhož vyjímáme: JUDr. Karel Skála: K osnově zákona o zákazu přídavků při obchodování. — JUDr. Josef Lachout: Stav Mezinárodní Unie pro ochranu živnostenského vlastnictví na počátku roku 1932. — JUDr. Jan Zenkl: Německý návrh zákona o přídavcích. — JUDr. Jaroslav Drábek: Čtyřleté zkušenosti se zákonem proti nekalé soutěži. — JUDr. Leopold Hamann: Předpokladem zdržovací žaloby podle z. p. n. s. není nebezpečí opakování, nýbrž možnost opakování. — Dr. Ing. Jan Vojáček: Jest přípustna obnova zaniklých vzorků? — Ing. Karel Polák: O praxi při přechodu a převodu práva z patentní přihlášky a v patentu. — Judikatura a zprávy.

Důležitost znalosti češtiny a němčiny v Č. S. R. V naší republice má znáti každý občan aspoň dvě řeči, a to především česky a německy. Tuto věc, důležitou pro bližší a lepší vzájemné poznání obou národů spolu žijících podporuje Masarykův lidovýchovný ústav v Praze. Za tím účelem zřídil ve své sbírce »Domácí učení« česko-německý a německo-český písemný kurs, kterého se může každý účastniti kdykoliv a odevšad za pouhých Kč 10.— měsíčně. Dosažené výsledky jsou nad všechna očekávání značné, neboť se do těchto kursů přihlásilo již přes 10.000 lidí. Další přihlášky přijímá »Domácí učení«, Praha XII., Fochova 62.

Oprava. Na poslední (40.) stránce 1. čísla třeba provést tyto opravy: Odpadá ř. 21—22. Rovněž odpadá zpráva »Prováděcí nařízení k zákonu o trestním soudnictví nad mládeží«, obsažená již na str. 37—38 pod rubrikou »Otázka, kdy nový zákon má nabýti účinnosti«.
